

Jienasteapmi

Válggat 9 čakčamánu 2018

Ná jienastat riikkabeaivvi,
gielddaid ja eanandikki válggaide.

Gii oažžu jienastit?

Vai dus galgá leat jienastanriekti don fertet deavdán 18 jagi maŋemusat válgabeaivvi. Jienastanriekti ja guhtemuš válgabiirii gulat mearriduvvo álbmotloguregistarar álbmotregistra dieđuid vuodul 30 beaivvi ovdal válgabeaivvi.

Dus lea jienastanriekti riikkabeivái jus don:

- leat ruoŧa riikkavuloš ja leat dahje leat leamaš álbmotlohkui čálihuvvon Ruoŧas.

Dus lea jienastanriekti gildii dahje eanadiggestivrii jus leat:

- leat ruoŧa riikkavuloš ja leat álbmotlohkui čálihuvvon.
- leat riikkavuloš soames Eurohpá uniovnna miellahttoriikkain dahje Islánda dahje Norgga riikkavuloš ja leat álbmotlohkui čálihuvvon ruoŧas.
- leat soames eará riikka riikkavuloš ja leat leamaš álbmotlohkui čálihuvvon Ruoŧas golbma jagi maŋálagá ovdal válgabeaivvi.

Dus geas lea jienastanriekti oaččut jienastankoartta

Don geas lea jienastanriekti oaččut jienastankoartta poasttas sullii golbma vahku ovdal válggaid. Jienastankoarttas daddjo man válgabiirii don gulat ja namma, čujuhus ja goas válgabáiki lea rabas. Jienastankoarttas leat maid dieđut ovdagihtijienastan lanjain. Jus áiggut jienastit ovdagihtii fertet váldit mielde du jienastankoartta.

Jus it leat ožžon du jienastankoartta, dahje leat lámppán dan, sáhtát diŋgot ođđa gielddas dahje Válgaciseváldis.

Jienastanlihput

Jienastanlihput leat fiskadat riikkabeaivvi válggaide, vielgadat gielddastivrra válggaide ja alidat eanadiggestivrra válggaide. Jienastanlihput leat buot báikkiin gos don sáhtát jienastit ja bellodagaid luhte.

Jienas bellodaga

Vuostažettiin don jienastat sierra bellodaga. Bellodaga namma lea válgalihpus. Jus it gávnna du bellodaga jienastanlihpu, don sáhtát váldit guoros jienastanlihpu ja čállit dasa bellodaga nama nu čielgasit go vejolaš.

Jienas persovvna

Jus háliidat soames erenoamáš bellodaga evttohasain galgá válljejuvvot de sáhtát addit dan olmui personjiena jus bijat ruossa ruvdui evttohasa nama válgalihpu ovdabeallái.

Don sáhtát merket dušše fal ovtta evttohasa.

Don fertet duodaštit ahte don leat don

Don fertet id-bahpira, ovdamearkka dihte vuodjinkoartta dahje pássa bokte, máhttit duodaštit iežat identitehta vai beassat jienastit, eai dovdda du fertet čájehit iežat id-báhpiriid omd. vuodjenkoartta, pássa dahje bargoduodaštusa. Jus dus ii leat id-duodaštus sáhtta soames eará olmmoš duodaštit du identitehta, muhto dalle dat olmmoš ferte čájehit id-báhpira.

Jienasteapmi

Jienas iežat válgalanjas válgabeaivve

Don sáhtát dušše jienastit dan válgalanjas mii lea merkejuvvon du jienastankortii. Válgalatnja lea dušše rabas válgabeaivvi. Go jienastat válgalanjas merkejuvvot don jienastanlohkui ja du jienat biddjojuvvojit válgalihtái.

Jienas ovdagihtii iežat dahje eará gielddas

Ovdagihtii jienasteapmi mearkkaša ahte don jienastat soames eará báikkis go du iežat válgalanjas. Ovdagihtii jienasteapmi álggahuvvo nuo golbma vahku ovdal válgabeaivvi ja bistá válgabeaivvi rádjái.

Dus ferte leahkit mielde jienastankoarta dalle go jienastat ovdagihtii danne go dat go deavahuvvo du jiena sáddemis válgalatnjii. Doppe du jietna rehkenastojuvvo.

Don sáhtát oažžut dieđu gos sáhtát ovdagihtii jienastit webbáikkis www.val.se dahje du gielddas.

Jienastit olgoriikkas

Jus leat olgoriikkas sáhtát reivejienastit dahje jienastit ruota ambassádas dahje ruota konsuláhtas. Reivejienasteapmái don dárbbášat materiála man don diŋgot Válgaeiseváldis.

Don máhtát jienastit reivve bokte áramusat 45 beaivvi ovdal válgabeaivvija ambassádas dahje konsuláhtas áramusat 24 beaivvi ovdal válgabeaivvi.

Muhtimat sáhttet jienastit sáttaolbmo vehkiin

Jus leat skibas, doaibmahehttehuvvon dahje boaris ja itge ieš beasa du válgalatnjii dahje jienastanlatnjii de sáhtát jienastit ovdaolbmá veahki bokte. Dalle máhtta du eamit, isit dahje ovttasorru, du isida, eamida dahje ovttasorru mánát, ádjubat, áhkubat vánhemat dahje orbbežat leat sáttaolbmot. Jus gávdnoš olmmoš guhte ámmátlaččat dahje eará láhkái addá dutnje divššu dahje láve veahkehit du de máhtta dat olmmoš leat du sáttaolmmoš.

Don sáhtát maid jienastit ovdaolbmo vehkiin jus leat giddagasas dahje krimináladiķsunásahasas. Dalle máhtta maiddái bargoveahka veahkehit du. Jus orut reiveguoddilinjjá nalde sáhtta reiveguoddi leat du sáttaolmmoš. Jus it dovdda geange gi sáhtášii leat sáttaolmmoš de máhtta gielda ordnet jiena vuostávdái mii bohta du ruktui. Váldde oktavuoda du gieldain.

Sáttaolbmo jienasteami bokte dárbbášat sierra materiála man don diŋgot gielddas dahje Válgaeiseválddis.